

**STRATEGI FOR
UNGES MØDE MED
KUNST OG KULTUR**

MAJ 2014

DET BEGYNDER MED BØRN & UNGE

FORORD

Kunsten og kulturen skal være en del af børns og unges liv, fra de er helt små. I en hverdag, hvor rigtig meget individualiseres og måles i dets synlige og målbare nytteværdi, kan vi overse kunstens og kulturens egentlige væsen. Det er det, som skaber sammenhænge, det, som giver anledning til refleksion og indsigt, det, der giver os de fællesskaber, der danner os og giver os en fælles grundenighed af meningen med vores samfund. Du bliver dannet som borger og ligeværdig deltager i fællesskaber i oplevelsen af kunsten i et fællesskab, hvor du i dialog med andre reflekterer over kunsten og af det, den gør ved dig og din oplevelse af den.

Den tyske professor i pædagogik Dietrich Benner definerer dannelse som et udtryk for menneskets søgen efter mening. Dannelse er en proces, der foregår i et dynamisk fællesskab, hvor man overskrider sig selv og finder sig selv i forhold til andre. Her er kulturen den underliggende drivkraft. Den er brændstoffet. Det hele begynder med kunst og kultur, med de billeder og fortællinger, vi bruger til at finde meningen med os selv, med fællesskabet i samfundet og med det at være menneske.

I Danmark er vores fælles kultur grundlaget for et demokratisk samfund med meget stor folkelig deltagelse. Vi har et "dobbeltdemokrati". Det er det repræsentative demokrati i de folkevalgte organer som kommuner, regionsråd, Folketinget og Europaparlamentet. Og folkevalgte repræsenterer nationen i globale forsamlinger som Europarådet og FN. De folkevalgte organer sætter rammerne for den konkrete folkelige og demokratiske deltagelse i civilsamfundet, hvor vi konstant selvorganiserer

os i nye sammenhænge. Det sker ud fra det samme grundlag: frihedstraditionen i form af den personlige frihed, ligeværd, forpligtende fællesskaber og mindretalretten, dvs. mulighederne for, at mindretal kan slå sig sammen i kredse med andre måder at løse fælles opgaver på end flertallets. Det kræver, at vi har frihed til at tage ansvar og sammen finde frem til det fælles bedste, så vi har disse muligheder.

” *Børn og unge lærer, når de deltager i sociale sammenhænge, inddrages i fælles aktiviteter, bidrager i fællesskabet og opnår indflydelse på det, som er en del af deres livsbetingelser og udviklingsmuligheder.*

*Fælles viden – fælles handling,
KL, Danmarks Lærerforening,
BUPL, Børne- og Kulturchef-
foreningen, Skolelederne, Skole
og Samfund 2009*

Marianne Jelved
Kulturminister

” *Selvdannelse går over den anden. Der er ingen genveje til selvet uden om den anden. Identiteten skabes, når du fortolker den andens fortolkning af dig. Man eksisterer, når man bliver set og anerkendt i skolens fællesskab.*

Fælles viden – fælles handling

Men denne folkelige kultur med fælles forståelse af, hvor vi kommer fra, og hvad vores grundværdier er, overlever ikke af sig selv. Den skal fundes i hver ny generation. Det er ikke mindre sandt i en nutid med uendelige digitale

tilbud til børn og unge, hvor overblikket og sammenhængen kan være svær at finde. Den udfordring kræver et helt særligt engagement fra de voksnes side.

Børn har forskellige vilkår og muligheder i deres liv. Men alle børn har brug for voksne, der hjælper dem til at være med i fællesskaber, og der møde den anerkendelse og det ligeværd, ethvert barn har brug for at opleve i de fællesskaber, barnet er med i. Vi er ikke kun (økonomisk) rationelle i vores hoveder. Vi er også følelsesprægede, intuitive, selvorganiserende og sociale. I det meget individualiserede samfund er det vigtigt at erindre, hvad både erfaring og forskning siger, fællesskabets betydning er for den enkelte.

Det gælder børn i alle aldre, fra de er helt små, og til de er voksne unge. Og det er de voksnes ansvar at skabe de relationer og den ledelse, der gør det muligt.

Når børn møder kunst, er de på lige fod. Kunst har en praktisk fremtrædelsesform. Man kan se, høre, føle på den og opleve den umiddelbart. Det kræver ikke særlige bogsproglige forudsætninger. Kunst og dens æstetik er en sensitiv vej til viden, erkendelse og erfaring. Det er en anden sansning end gennem sproget. Børn har adgang til alverdens autentiske oplevelser i mange slags medier. Vi har en opgave i, at børns møde med kunst og kultur også bliver autentiske, dvs. sætter sig spor og skaber mening og betydning hos det enkelte barn, der skal bruge og udvikle sine indlevelsessevner og grundlæggende sociale færdigheder sammen med og i dialog med andre børn, unge og voksne i de autentiske møder med kunst og kunstnere og kulturarv. Derfor er der også æstetiske fag i skolen. Og med børn i børneinstitutionerne og i skolerne når vi alle børn.

Børn gør en vigtig erfaring, når de møder kunst og kunstnere. De opdager, at kunst er hårdt og vedholdende arbejde. De ser, at f.eks. musikken

er afhængig af selvkontrol og vedholdenhed, af samarbejde og pligter i fællesskaber. Erfaringer, de kan bruge i mange sammenhænge. De voksne i kulturinstitutionerne skal være opmærksomme på talenter hos børn, som kan understøttes. Det skylder vi børnene og samfundet. Fødekæden til fremtidens kunst og kultur begynder med børn og unge.

Derfor er disse tre strategier for henholdsvis de små børns, skolebørns og unges møde med kunst og kultur blevet lagt frem. De er til inspiration for de voksne, der arbejder med små børn, skolebørn og unge. Der er mange fælleselementer for de små børn og for skolebørnene, mens de unge har større behov for selvorganisering og brug af egne initiativer. Kommunerne rummer børneinstitutioner, skoler og ungdomsuddannelserne. Kommunerne prioriterer i stort omfang kultur og børn og unges muligheder for udvikling og læring. Med de tre strategier gives der nye muligheder, der skal ses i sammenhæng med de muligheder for oplevelser for børn og unge, der allerede findes. Der gives ideer til at etablere flere muligheder, som er udviklet i enkelte kommuner med gode resultater. Og flere af forslagene kan der gives medfinansiering på over en fireårig periode. Ideen er at give inspiration til at sætte konkret fokus på børns og unges møde med kunst og bidrage til, at initiativer tages og udvikles lokalt, hvorefter det kan køre videre i det kommunale regi som kommunernes aktive kulturpolitik for børn og unge.

Arbejdet med strategierne vil blive fulgt og evalueret.

Rigtig god arbejdslyst sammen med de små og de store børn og med de unge.

Marianne Jelved
Kulturminister

” *Et læringsfællesskab starter med, at man er set og anerkendt, at man bliver mødt som én, der som udgangspunkt har ret til at være med i fællesskabet.*

Fælles viden – fælles handling

01

UNGE SKAL MØDE
KUNST OG KULTUR

Den lange dannelsesrejse, som begynder hos det lille barn og fortsætter hos skolebarnet, kulminerer i ungdommen, hvor den erfaring, læring og viden, som den enkelte har opbygget, danner basis for, at den unge kan og vil stå på egne ben. De unges erfaringer fra mødet med kunstverdenen og kultur- og foreningslivet udgør en væsentlig del af det samlede erfaringsgrundlag og er derfor med til at forme identiteten hos den enkelte som medborger.

Unge nævnes ofte som en del af en samlet betegnelse ”børn og unge”. De udfordringer, de unge står over for, er dog væsensforskellige fra dem, der gør sig gældende for børn, og der er derfor et ofte overset behov for at adressere de unges udfordringer særskilt. Denne strategi tager derfor udgangspunkt i en grundlæggende præmis om, at unge adskiller sig fra børn og skal adresseres selvstændigt. Der er første gang, at en dansk regering kommer med en samlet strategi specifikt for unges kunstneriske og kulturelle udfoldelse og for deres inddragelse i og møde med kunst og kultur.

Strategien favner unges trang til selv at udtænke og organisere aktiviteter og understøtter rammerne for denne selvorganisering. Aktiv involvering af unge i alle faser af kunst og kultur er et andet fokus for strategien, og endelig vil der blive set på, hvordan alle unge kan tilgodeses. Også unge, der ikke af sig selv opsøger kunst og kultur, og unge, der på grund af psykiske eller sociale forhold har særlige udfordringer.

Definitionerne på, hvornår man er ung, er mange. Denne strategi tager udgangspunkt i et bredt ungdomsbegreb, der begynder ved puberteten og slutter ved et voksenliv, som typisk kan karakteriseres ved mere stabilitet og et mere etableret livsgrundlag. Strategien sætter med andre ord ikke specifikke aldersmæssige grænser for overgangen fra barn til ung eller fra ung til voksen, da det vil variere afhængigt af person og kontekst.

INITIATIVER SKAL
UNDERSTØTTE STRATEGIEN

Der vil fra regeringens side blive iværksat en række initiativer, som understøtter unges møde med kunst og kultur. Initiativerne er startskuddet til et styrket fokus på området, også på lokalt plan. Mange af initiativerne indbyder til tæt samarbejde med kommuner og andre centrale parter.

Initiativerne er en saltvandsindsprøjtning til det fælles arbejde med at øge fokus på unges møde med og brug af kunst og kultur og til at bruge nye og eksisterende midler så hensigtsmæssigt og velkoordineret som muligt.

Læs mere om initiativerne sidst i strategien.

” Når unge endelig med opbydelsen af alle deres kræfter har vredet sig ud af børnekategorierne med alt det alderstilletlagte, det alderskvalitetsstemplede, de glade institutionsstyrede besøgs- og oplevelsesformer med blå stue, 5.b, de mirakuløse forvandlinger, når gymnastiksale blev til koncertsale, filmsale, dansesale, teatersale, oplæsningssale, foredragssale, eksamensrum, ja, så er det måske ikke lige en ny aldersramt kategori af rum, tilbud og oplevelser, der virker allermost tiltrækkende. Måske er det snarere friheden til selv at have et kulturliv, selv at afsøge inspirationer og udvikle muligheder, der trækker.

Beth Juncker, professor i børne- og ungdomskultur, IVA, Københavns Universitet.

02

BETYDNINGEN AF UNGES MØDE
MED KUNST OG KULTUR

Unge står gentagne gange over for vigtige valg, der former både deres nutid og fremtid. Det gælder til- og fravalg af uddannelse og fritidsjobs, men det gælder i høj grad også deres valg af miljøer og interesser, som kan gøre en stor forskel for, hvordan de senere i livet kommer til at leve deres liv.

Flere forskere, blandt andet ph.d. Lars Geer Hammershøj, peger på, at kunst og kultur fremmer den personlige udvikling og dannelse. Når de unge skal afgøre, hvilke veje de vil gå, vil det med andre ord kunne ske på

”

*Det kulturelle medborger-
skab giver os mulighed for
at komme i kontakt med
centrale samfundsværdier
og blive bevidste om, hvil-
ke der er vigtige, både for
os selv og for samfundet
som helhed.*

*Ole Fogh Kirkeby, filosof og professor
i ledelsesfilosofi ved CBS*

baggrund af en mere nuanceret forståelse af dem selv og verden, hvis de har bred indsigt i kunstneriske udtryksformer, kulturelle fællesskaber og den kulturarv og historie, som vores samfund udspringer af. Det er derfor vigtigt at sikre, at mødet med kunst og kultur fortsætter, også efter at de unge forlader grundskolen, så deres interesse og viden fastholdes i den identitetssøgende livsperiode, som er karakteristisk for unge.

Behovet for at have en solid base som baggrund for valg og fravalg bliver yderligere understreget af, at unge er udsat for konstant påvirkning fra digitale medier. Den

nye generation af unge er ifølge blandt andet forsker Søren Schultz Hansen den første digitale generation, generation connected, som er vokset op med de digitale medier og derfor bruger medier med største selvfølge i deres hverdag både til at opretholde interessenetværk og som kreativt udtryksmiddel. Digitale kommunikationsformer udgør en integreret del af unges liv og præger derfor også deres udtryksformer og fællesskaber inden for kunst og kultur.

Undersøgelsen Det normale ungdomsliv, udført af Center for Ungdomsforskning, viser, at unge lægger stor vægt på fleksibilitet i deres aktiviteter, hvilket netop selvorganiserede aktiviteter skaber rum for. Kombinationen af at være identitetssøgende og samtidig have en indre oprørstrang og tendens til modkultur er med til at skabe et potentielt råderum af handlekraft og kreativt engagement. Dette engagement udnytter mange unge til inden for rammerne af selvorganisering at skabe og organisere kunst- og kulturaktiviteter.

Selvorganisering skal forstås som aktiviteter, der udtænkes, tilrettelægges og udføres af deltagerne selv med frie, fleksible rammer, frem for aktiviteter, der er planlagt af andre med faste rammer, eksempelvis faste mødetidspunkter og tilmeldingsprocedurer. Selvorganisering begrænser sig ikke til de entreprenante unge med store kreative projektplaner, men omfatter også f.eks. skatere, der på eget initiativ mødes bestemte steder i byrummet, eller unge, der prøver kræfter med forskellige former for gadekunst.

Erfaringerne fra selvorganiserede og involverende aktiviteter viser blandt andet, at der med selvorganisering og inddragelse også følger et naturligt ejerskab til projekter og aktiviteter og et ansvar for, at eksempelvis lånte lokaler og materialer afleveres i ordentlig stand. Der ved styrkes de unges identitet som aktive, engagerede medborgere med respekt for fællesskaber og samfundet som helhed.

Lysten til selv at forme indholdet af aktiviteter kan også opnås ved samarbejde om og involvering i aktiviteter med udspring i etablerede kulturinstitutioner og foreninger. Når unge involveres allerede i udviklingsfasen af nye projekter og aktiviteter, styrkes mulighederne for, at de færdige tilbud også appellerer til andre unge. Det er til gavn for både de unge, der inddrages i udvikling af kulturtilbud, de unge, som benytter sig af tilbuddene i deres færdige form, og de lokalsamfund, som derigennem får unge, der er engagerede i lokalmiljøet.

De gode eksempler er der allerede

Flere steder i landet er der allerede gode erfaringer med ungeråd, ungekulturhuse, nye tiltag i ungdomsskoler, festivaler for unge og kreative ungdomsuddannelser. Museer, biblioteker og andre kulturinstitutioner laver i stigende omfang inddragende ungeprojekter og -strategier. Et eksempel er Edit 24, der er en inddragende filmkonkurrence for unge. De unge gør også selv en stor indsats ved at involvere sig og få andre unge engageret.

EKSEMPEL

EDIT24 – EN FILMKONKURRENCE FOR UNGE

EDIT24 er en filmkonkurrence for unge. På en uge optager de unge film med deres mobiltelefoner eller tablets og skal herefter redigere filmene på 24 timer. Konkurrencen er et samarbejde med FilmFyn og fynske skoler og biblioteker.

Formålet med EDIT24 er at øge de unges filmforståelse og kreativitet ved at understøtte og udvikle deres eget skabende filmarbejde. EDIT24 kan hjælpe de unge med at 'knække filmkoden' – med mobiler og tablets som de kreative redskaber, der 'fanger' dem, og med konkurrencemomentet i EDIT24 til at motivere de unge yderligere.

EKSEMPEL

PROJEKTPIONERERNE – ET EKSEMPEL PÅ REDSKABER TIL SELVORGANISERING

Projektpionererne er en etårig projektmageruddannelse for unge kulturentreprenører mellem 16 og 25 år. Projektpionererne organiseres af ProjektSpace, der er et projekt igangsat af KulturMetropolØresund.

De unge får redskaber til at udvikle og lede kulturprojekter, der skaber lokal og social værdi. Samtidig skal uddannelsen fremme projektkultur og selvorganiseret ungdomskultur. De unge lærer også at realisere projekter i kommunalt regi samt at arbejde hurtigere fra ide til udførelse af kulturprojekter. Uddannelsen, som foregår i de unges fritid, fokuserer på samspelet mellem formel læring, reel udførelse af projekter og refleksion over de erfaringer, man gør sig.

Også fra statens side støttes der op om inddragelse og involvering af unge. Det sker blandt på Statens Museum for Kunst, der har etableret Unges Laboratorier for Kunst, via støtte til filmskolen Station Next, gen-

nem støtte til kulturregioner, der flere steder laver konkrete projekter rettet mod unge, og ved at igangsætte modelforsøg om ungekultur, hvor der udvikles modeller og metoder, der kan udbredes i hele landet.

Selvom der foregår en lang række tiltag for unges møde med kunst og kultur, er der stadig plads til nytænkning og udvikling på området både i stat, kommuner, kulturinstitutioner og foreningsliv og behov for styrket koordinering og videndeling på tværs af landet.

Lokale kulturtjenester i hele landet

For at bringe kunst og kultur ind i endnu flere unges hverdag er det nødvendigt at tage udgangspunkt i de lokale muligheder, som findes i alle lokalområder i kraft af områdets kultur- og naturarv, eksisterende kunst- og kulturliv, de kommunale forvaltninger mv. Det er væsentligt at få skabt en tættere dialog mellem disse centrale aktører og områdets unge. Det er langtfra alle kunst- og kulturaktører, der er vant til at arbejde sammen med unge og inddrage dem direkte i udformningen af aktiviteter. Samtidig kan det være vanskeligt for de unge at finde frem til de rigtige indgange i det etablerede kunst- og kulturliv.

Nogle steder i landet har man med held fundet lokale løsninger på, hvordan samspelet mellem unge og kulturaktører styrkes. Eksempelvis Kulturtjenesten på Sydsjælland og Lolland-Falster, der formidler og understøtter udviklingen af blandt andet kulturtilbud til, med og for unge. For at understøtte etableringen og videreudviklingen af lignende lokale

kulturtjenester landet over oprettes der en opstartspulje, som kommuner kan søge til medfinansiering af opbygningen af kulturtjenester. Se mere under strategiens indsatsområder.

EKSEMPEL

KULTURTJENESTEN

Kulturtjenesten er et initiativ i Vordingborg, Guldborgsund og Lolland Kommuner, som giver børn og unge bedre muligheder for at møde kunst og kultur i deres skole og dagtilbud. Kulturtjenestens formål er at formidle kvalificerede kultur- og læringsforløb til alle børn og unge – uanset hvor de bor, hvem de er, og hvor de kommer fra. Derudover er formålet også at samle og udvikle eksisterende kultur- og læringsforløb.

Kulturtjenesten er med til at synliggøre lokale kunst- og kulturaktiviteter, blandt andet ved at danne grundlag for faglige netværk for kunstnere, formidlere og aktive unge.

EKSEMPEL

DEN GAMLE BY – FORBRYDELSE, RETFÆRDIGHED OG STRAF: TEATER SOM FORMIDLER AF KULTURARV FOR UNGE

Året er 1813. En tredjedel af byen er nedbrændt. Den skyldige er fundet. Hun er bare 18 år. Pigen bliver stillet for en domstol. Vidner afhøres. Domsmedene skal afsige den endelige dom, men hvad siger loven? Skal hun henrettes eller ...?

Den faktiske sag kender vi, men hvad vil der ske, hvis en klasse fra en ungdomsuddannelse gennemspiller retssagen? De unge i rollespillet får indsigt i livsvilkår, retssystem og menneskesyn i Danmark i begyndelsen af 1800-tallet – og i en fortid, som trækker væsentlige spor ind i nutidens samfund, menneskesyn og etik.

ULK – UNGES LABORATORIER FOR KUNST

ULK er Statens Museum for Kunsts sociale og kreative community for unge mellem 15 og 25 år – anført af 38 kunstpiloter og tre ansatte kunstnere og formidlere. Kunstpiloterne arbejder frivilligt med brugerinddragende projekter i tæt samarbejde med museets ansatte – fra udvikling af første idé til realisering. Fælles for projekterne er visionen om, at kunst skal være vedkommende, og at kreativitet skal være en del af unges hverdag. Kunstpiloterne arbejder med brugerinddragelse som en dynamisk, demokratisk proces, hvor læringspointerne kommer til syne i det processuelle og gennem forhandlinger. Målet er ikke at nå til enighed, men derimod at være et rum for unges meget forskellige stemmer.

STATION NEXT

Station Next er en filmskole for unge og deres undervisere og har bl.a. til formål at fremme kendskabet til de levende billeders produktion, historie og pædagogik. Med støtte fra Kulturministeriet får 6.000 unge hvert år mulighed for at producere film i realistiske produktionsomgivelser med professionelle filmfolk som undervisere. Station Next arrangerer blandt andet filmlejrskoler, talentudviklingsforløb og webbaserede læringsforløb for klasser, grupper og enkeltpersoner.

03

INDSATSOMRÅDER FOR UNGES MØDE MED KUNST OG KULTUR

For at sikre rammerne for, at alle unge møder kunst og kultur og får mulighed for selv at skabe kulturelle aktiviteter, sætter strategien fokus på fire områder, hvor der kan gøres en forskel:

- DER SÆTTES FOKUS PÅ UNGE SOM SÆRSKILT GRUPPE OG STYRKELSE AF VIDEN OG FORMIDLING.
- RAMMERNE FOR UNGES SELVORGANISERING SKAL STYRKES OG SYNLIGGØRES.
- UNGE SKAL I HØJERE GRAD INVOLVERES I UDVIKLINGEN AF KULTURTILBUD VIA SAMSKABELSE MELLEM UNGE OG ETABLEREDE KULTURAKTØRER.
- ALLE UNGE SKAL MØDE KUNST OG KULTUR. OGSÅ UNGE MED UDFORDRINGER OG UNGE, DER IKKE AF SIG SELV OPSØGER OG BENYTTET SIG AF EKSISTERENDE KULTURTILBUD, SKAL HAVE MULIGHED FOR AT ENGAGERE SIG I KUNST OG KULTUR.

UNGE SOM SÆRSKILT GRUPPE OG STYRKELSE AF VIDEN OG FORMIDLING

Aktiviteter, der udvikles og markedsføres til børn, appellerer sjældent til unge. Hvis kunst- og kulturtilbud skal motivere og engagere unge, forudsætter det, at de bliver anerkendt som en selvstændig gruppe med egne behov og egne udfordringer.

Faglighed, formidling, viden og kompetencer på ungekulturområdet kan vinde ved fokuseret og koordineret videndeling om metoder og effekten

af forskellige indsatser, bl.a. arbejdet med den selvorganiserede ungekultur. Kulturministeriet vil opruste og videreudvikle sin rolle som viden- og kompetencecenter for ungekultur. Desuden er det med den nye kunststøttereform sikret, at alle udvalg under Statens Kunstfond i deres støttetildeling skal tilstræbe at tilgodese produktion og formidling til børn såvel som til unge.

INITIATIVER FOKUS PÅ UNGE SOM SÆRSKILT GRUPPE OG STYRKELSE AF VIDEN OG FORMIDLING

UNGEKULTURÅR 2015

For at skabe fokus på unge som selvstændig gruppe udnævnes 2015 til "Ungekulturår". For at sætte ekstra fokus på de unges egne kulturprojekter og egne kulturelle fællesskaber afsættes der en særlig pulje til de unges egne kulturprojekter. Puljen vil kunne søges i små portioner med hurtig sagsbehandlingstid og minimale administrative krav. Desuden iværksættes to eksperimenterende fyrtårnsprojekter, hvor unge konkret udfordrer kulturinstitutioner til at bruge unge i udvikling af institutionens arbejde rettet mod unge. Ungekulturåret åbnes og afsluttes med en event og skaber rammen for de øvrige initiativer i denne strategi.

Kulturministeriet afsætter i alt 2 mio. kr. til Ungekulturåret.

SANGENS HUS

Kulturministeriet støtter etableringen af Sangens Hus, der har til formål at give sangen i Danmark et stærkt fundament, blandt andet ved videndeling og netværk mellem de mange sangaktører i Danmark. Sangens Hus kommer til at udgøre en ramme, der gennem videndeling og forskellige sangaktiviteter kommer til at øge synligheden på den danske sangkultur. Et styrket fokus på sang på bl.a. ungdomsuddannelser, høj-

skoler og efterskoler bidrager til øget fælleskab, energi og glæde blandt unge og giver dem mulighed for at opleve sang, som en naturlig del af hverdagen.

Kulturministeriet støtter etableringen af Sangens Hus med i alt 9 mio. kr.

NY OG BEDRE BØRNE- OG UNGEKULTURPORTAL – STYRKET FOKUS PÅ UNGEKULTUR

Børnekulturportalen fungerer som en national videnplatform om børne- og ungekultur og henvender sig til voksne, der arbejder med dette i deres professionelle virke. I de seneste år har det børne- og ungekulturelle landskab udviklet sig, så der blandt andet er større fokus på de forskellige behov, som små børn, skolebørn og unge hver især har. Derfor relanceres portalen, så den indholdsmæssigt og visuelt bedre afspejler det aktuelle børne- og ungekulturelle landskab. Kulturministeriet står bag driften af portalen.

STYRKELSE AF ARBEJDET FOR BØRN OG UNGES MEDIKUNDSKAB

Det skal sikres, at børn og unge kan begå sig i et fragmenteret og kompliceret medielandskab. Derfor styrker Medierådet for Børn og Unge sit fokus på mediekundskab ("media literacy").

RAMMER FOR UNGES SELVORGANISERING

Unge udfordrer de etablerede kulturtilbud og dropper ud af mange af de traditionelle og skemalagte aktiviteter i musikskoler, spejderforeninger, idrætsforeninger mv. Det selvorganiserede kulturliv og foreningsaktiviteter med friere rammer vinder derimod større og større indpas hos unge.

Selvom unge tiltrækkes af og ofte foretrækker selvorganisering frem for mere strukturerede aktiviteter, har de stadig brug for visse rammer for at få det optimale ud af deres aktiviteter. Typisk kunne det være behov for et fysisk mødested eller hjælp til håndtering af administrative procedurer ved ansøgning om puljemidler eller ved anmodning om brug af lokaler til særlige events.

Der er desuden behov for at give de unge bedre værktøjer til at udvikle og gennemføre egne kunst- og kulturprojekter. Med en målrettet kompetenceudvikling vil de unge få flere succesoplevelser med vellykkede processer og færdige projekter. De unge, der er erfarne projektmagere, kan påtage sig en mentor- og vejlederrolle i forhold til andre unge, der prøver kræfter med kunst- og kulturprojekter for første gang.

Rammerne for selvorganisering skal sikre, at de unge efter behov har mulighed for en stabil og tryk hånd i ryggen fra voksne eller erfarne unge, der kan rådgive og vejlede.

INITIATIVER RAMMER FOR SELVORGANISERING

PROJEKTMAGERFORLØB FOR UNGE

Kulturministeriet afsætter midler til at igangsætte et kursusforløb for unge projektmagere, der ønsker at styrke deres evner i selv at organisere, planlægge og gennemføre kulturprojekter. De afsatte midler skal bringes i anvendelse til opstart eller videreudvikling af et eller flere kursusforløb. Der vil være forventning om lokal forankring og medfinansiering og om lokalt ønske om at videreføre forløbet efter opstartsperioden.

Kulturministeriet afsætter i alt 2,1 mio. kr. til medfinansiering af opstart eller videreudvikling af projektmagerforløb.

PULJE TIL PROJEKTER MED FOKUS PÅ SELVORGANISERING OG SAMSKABELSE

Fra Kulturministeriets side etableres en pulje til projekter, hvor lokale aktører og unge i samarbej-

de kan udforske og forbedre mulighederne for de selvorganiserede unge og den selvorganiserede ungekultur. Puljen er rettet mod partnerskaber mellem unge og eksempelvis ungdomsskoler, oplysningsforeninger, kulturinstitutioner mv. Projekterne skal tage udgangspunkt i de unges lyst og evner til selv at skabe og organisere, men sikre rammer for, at de unge får hjælp, bistand og sparring fra mere etablerede parter. Det vil blive lagt vægt på, at projekterne rækker ud til alle unge, også dem, der ikke af sig selv opsøger kulturelle fællesskaber.

Kulturministeriet afsætter i alt 5,0 mio. kr. til initiativet, inkl. løbende videndeling og opsamling. Der vil være forventning om lokal støtte til projekterne.

INVOLVERING OG SAMSKABELSE

For at fastholde og udvikle unges interesse for kunst og kultur skal det etablerede kulturliv i højere grad involvere de unge selv i udformningen af aktiviteter. Det kan være ved planlægning af udstillinger eller festivaler, udformning af museers formidlingsmateriale eller involvering i udsmykning af offentlige rum.

Udfordringen er at få det etablerede kulturliv, både kulturinstitutioner og de folkeoplysende foreninger, til i højere grad at åbne op for involvering af og samskabelse med unge. En god relation mellem unge og det etablerede kulturliv vil skabe mulighed for, at kulturinstitutioner kan understøtte unges selvorganiserede aktiviteter, f.eks. ved at invitere unge til at bruge deres lokaler, scener eller udstillingsrum på tidspunkter, hvor de alligevel står tomme.

De mange foreninger landet over, læseklubber, musikforeninger mv., er omdrejningspunkt

for mange interessefællesskaber. De traditionelle foreninger appellerer ifølge flere forskere, blandt andet professor Knud Illeris, ikke til unge, da de har behov for, at foreningernes værdigrundlag ikke er for fastlåste, men kan diskuteres og justeres. Det er vigtigt at invitere til brede fællesskaber også på tværs af generationer. Både for at sikre en fødekæde i de folkeoplysende aktiviteter og fordi de unge kan bidrage med nytænkning og med at vende det etablerede kulturliv lidt på hovedet.

Åbne kulturelle fællesskaber på tværs af sektorer, foreninger og institutioner, der inviterer til bred deltagelse, kan være med til at gøre det mere attraktivt for unge at bo i landdistrikterne. Dermed øges også mulighederne for at fastholde en bredere gruppe af de unge som aktive medborgere, der bidrager til et varieret kulturliv alle steder i landet.

INITIATIVER SAMSKEBELSE OG INVOLVERING AF UNGE

UDBREDELSE AF UNGDOMSRÅD

Flere kommuner har gode erfaringer med at nedsætte ungdomsråd, hvor de unge afhængigt af den lokale konstruktion får mulighed for at arrangere kulturelle events og får medindflydelse på kommunale beslutninger om f.eks. udsmykning af byens rum eller placering af en ny skaterbane. For at sprede de gode erfaringer med ungdomsråd og give de unge en stemme og et ansvar for eget kulturliv i kommunerne vil Kulturministeriet tage initiativ til, at der udarbejdes og offentliggøres et best practice-katalog med gode eksempler og metoder. På baggrund heraf vil der blive gennemført udviklingsseminarer med interesserede kommuner og lokale aktører og unge med henblik på at udforme lokale ungdomsråd. Det vil være et gennemgående tema, at ungdomsrådene skal række ud til alle unge, også dem, der ikke af sig selv opsøger kulturelle fællesskaber.

ETABLERING AF EN DIGITAL UNGEKULTURPLATFORM

Kulturministeriet vil i 2014 udskrive en konkurrence, hvor unge inviteres til at søge midler til udvikling af en digital platform for unges kunst og kulturmøde. De unge skal selv udvikle og vedligeholde platformen og anvende den til at dele inspiration, aktiviteter og viden. Det skal være en dynamisk platform for unge af unge. Platformen skal lanceres i forbindelse med starten på Ungekulturår 2015.

Kulturministeriet afsætter 0,5 mio. kr. til udviklingsopgaven.

ALLE UNGE SKAL TILGODESES – OGSÅ DEM, DER IKKE AF SIG SELV OPSØGER KUNST OG KULTUR

Alle unge skal tilgodeses – også dem, der ikke af sig selv opsøger kunst og kultur

Selvorganiserede aktiviteter har den styrke, at de åbne strukturer giver mulighed for at deltage på et niveau, som passer til den enkeltes ønsker. Samtidig har de frie rammer i selvorganisering den svaghed, at de først og fremmest rækker ud efter de unge, som i forvejen er interesseret i kulturelle og kreative fællesskaber. Unge med udfordringer og unge, der ikke er vant til at opsøge sådanne fællesskaber og ikke på forhånd er motiverede til at deltage i kulturlivet, har brug for en ekstra håndsrækning for at engagere sig.

Den læringsproces, der ligger i at deltage i et fællesskab og opdage, at man bidrager med noget og får anerkendelse for sine evner og sin indsats, er uvurderligt. Succesoplevelser med deltagelse i kunstneriske processer og kulturelle projekter er med til at styrke selvtilliden hos de unge og giver dem et bedre udgangspunkt for at involvere sig i sociale og kulturelle sammenhænge på deres videre færd i livet. Ofte vil der i kunst- og kulturprojekter være brug for en bred vifte af kompetencer og engagement, og gode tekniske eller håndværksmæssige evner eller en særlig begejstring eller interesse for emnet er lige så værdifulde som kunstneriske og kreative evner. Der er udfordring i at åbne og udbrede kulturelle fællesskaber, så flere unge får lyst til at opsøge dem og indgå aktivt i kulturelle miljøer.

INITIATIVER ALLE UNGE SKAL MØDE KUNST OG KULTUR, OGSÅ UNGE, DER IKKE SELV OPSØGER KUNST OG KULTUR

STØTTE TIL ETABLERING AF LOKALE KULTURTJENESTER

For at gøre det lettere for blandt andet ungdomsuddannelser, ungdomsskoler og andre ungeaktører at samarbejde med lokale kulturinstitutioner og -aktører opretter Kulturministeriet en pulje til medfinansiering af opstart af nye lokale kulturtjenester og udvidelse og udvikling af eksisterende tjenester. De lokale kulturtjenester skal synliggøre og formidle lokale kunst- og kulturtilbud til blandt andet ungdomsuddannelser og ungdomsskoler, og så det bliver lettere for disse aktører at anvende kulturområdets oplevelses- og læringsressourcer. Kulturtjenesterne skal desuden have blik for at inddrage selvorganiserede miljøer og engagerede unge uden for etablerede institutioner.

En del af kulturtjenesteprojektet vil oplagt bestå i at udpege kulturambassadører hos såvel etablerede som selvorganiserede ungeaktører, så der let kan skabes kontakt mellem kulturlivet og steder, hvor unge færdes.

Kulturministeriet etablerer en pulje på i alt 10 mio. kr. til formålet. Der vil være forventning om lokal medfinansiering.

STYRKELSE AF SÆRLIG INDSATS PÅ SCENEKUNSTOMRÅDET

Scenekunst er med til at skabe glæde og refleksion, ikke mindst for unge. For at understøtte, at flere unge får mulighed for at udfolde sig kunstnerisk, styrkes eksisterende scenekunstinstitutioner og dermed deres muligheder for at skabe nye aktiviteter med scenekunstnerisk indhold. Det gælder C:ntact, der laver kunstneriske projekter for unge med forskellige kulturelle og sociale baggrunde; Glad Teater, der engagerer borgere med funktionsnedsættelse i scenekunsten, og endelig Opgang 2, der inddrager unge med fokus på kulturmøder og mangfoldighed. Fælles for institutionerne er, at de har succes med at involvere og engagere såvel unge som et bredt publikum, der ellers ikke opsøger kunst; både som deltagere og tilskuere.

